

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XI. Cæsenaten. bonorum. Obventis in divisione communis patrimonii in unum ex fratribus bonis emphyteuticis, ad quæ omnes vocati sunt, istoque fratre moriente superstitibus filiis, An hujusmodi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

Et quando concessio dicatur ex causa onerosa ad eundem effectum, ut primus acquirens disponere possit necne.

S U M M A R I U M.

- 1 **C**asus controversa.
- 2 **Q**uis dicatur primus acquirens, an ille, cui facta est renovatio.
- 3 **P**rimus acquirens titulo oneroso præjudicat vocatis, non autem titulo lucrativo.
- 4 **Q**uando dicatur titulus onerosus.

D I S C. X.

E anno 1424. Monasterium N.... concessit Comiti Guido de Monteveteri Caltrum, cujus renovatio ob præsentia finitas generationes concessa fuit Comiti Federico per viam transactionis, dirimentis litem, inter ipsum, & dictum Monasterium, super impugnata devolutione pendente, mediante solutione ab eodem Federico facta Monasterio scut. 5. m.

Cum autem idem Federicus nonnulla debita contraxisset, & præsertim ad cuiusdam montis erectionem fuisset admittus, atque creditores & montistæ pulsarent in Congregatione Baronum dictos Comites hodiernos possessores pro ejusdem caltri venditione ad formam Bullæ Baronum, eisque opposentibus caltrum esse emphyteuticum Ecclesiæ, ab ipsis possessum jure proprio independentem à Federico debitore in vim investituræ habentis formam pacti & providentiæ.

Hinc duo fuerunt assumpti puncti disputandi; Primò scilicet, An Bulla Baronum locum habeat in caltris & bonis emphyteuticis de directo dominio Ecclesiarum. Et secundò, an dictus Federicus ut supra mediante solutione scut. 5. m. renovatus, dici posset primus acquirens titulo oneroso, ut proinde intraret recepta conclusio de primo acquirente ex causa onerosa successoribus præjudicante, etiam ubi concessio est pacti & providentiæ.

De primo actû fuit sub titulo de feudis ad materiam Bullæ Baronum disc. 93. Quatenus verò ad alterum pertinet materiam emphyteuticam concernentem,

- 2 Dicebam quod licet primus acquirens dicatur ille, qui non comprehensus in investitura ab eo initium habente, Attamen ubi finitas generationibus, Ecclesia non vult pro se retinere, cum tunc teneatur investire filios, seu proximiores ultimos, ista renovatio non dicitur prima acquisitio, quamvis contineret verba novam concessionem importantia, nequille, cui fit dicta renovatio, dicitur primus acquirens, ut in puncto egregiè Rota dec. 176. num. 25. cum seqq. usque ad 41. par. 5. recen. dictaque decisione reassumpta sequitur Fulg. de emphyt. tit. de renovat. à num. 68. ad 78. fol. 310. Et idè, dato etiam, quod ultima renovatio inciperet in Comite Federico, attamen nullo modo dici potest primus acquirens, dictamque decisionem 176. par. 5. rec. canonizavit etiam Rota in Romana Devolutionis domus 4. Decembris 1651. coram Bichio.

Ut enim habetur supra in Foroliviens. hoc tit. disc. 3. ista renovatio dicitur sequela quædam, seu facta continuatio antiquæ investituræ, nam quæ fuit prima causa concedendi, debet esse causa renovandi, & consequenter primus acquirens dicendus est ille, qui primo loco acquisivit, & qui cau-

sa fuit, ut bona in hanc domum seu lineam ingrederentur, non autem ille, qui de continuatione de jure debita fuit sollicitus.

Præterea, quando etiam dici posset primus acquirens, hoc non sufficit, ut præjudicare valeat successoribus, nisi acquisitio esset titulo oneroso, primus enim acquirens titulo lucrativo non præjudicat successoribus, qui non ab acquirente, sed à concedente jus suum directè metiri dicuntur, ut in Romana domus 10. Maii 1647. coram Peutingero impressa apud Salgad. in Labyrintho creditorum dec. 35. reperit. decif. 55. par. 10. rec. num. 14. ubi concordantes, & est conclusio plana.

Non poterat autem prætendi titulus onerosus ob solutionem scutorum 5000. Tum quia non exprimitur dictam summam solvi ratione renovacionis, neque in investitura fit mentio de hujusmodi solutione, cum soluta solùm esset in vim laudi, in quo Arbitrarius, vel ob præsentiones fructuum decurforum, vel ex alia causa moveri potuit; Tum etiam quia cum Ecclesia in renovacione possit censum augere, potest etiam pecunias in recompensam dicti augmenti recipere, sed hoc non facit primam acquisitionem, neque inducit titulum onerosum, ut bene Rota d. decif. 176. numer. 32. par. 5. recen. Ac etiam quia tunc dicitur acquisitio ex causa onerosa, quando pretium solutum præponderat saltem medietati valoris rei, cum requiratur præponderantia, ut ex Rolando conf. 23. numer. 26. & seqq. lib. 1. qui optimè loquitur, Marefcot. lib. 1. var. cap. 74. num. 5. & alie Rota in dicta Romana domus 20. Maii 1647. coram Peutingero post Salgad. in labyrintho dec. 35. & dec. 55. par. 10. rec. num. 19. cum seqq. & idè cum caltrum præsupponeretur valoris scutorum ferè 100. m. vanum esset dicere, quod solutio scutorum 5000. posset importare pretium præponderans, Unde propter hoc motivum, etiam cum sensu veritatis, nullius ponderis credebatur, atque tota difficultas reducebatur ad primum, de quo sub tit. de feud. dicto disc. 3.

CÆSENATEN.
BONORVM

P R O

FRANCISCO LUCATELLO

C U M

A. ET B.

PARITER DE LUCATELLIS.

Casus discussus coram A. C. resolutus pro Francisco.

Obventis in divisione communis patrimonii in unum ex fratribus bonis emphyteuticis, ad quæ omnes vocati sunt, istoque fratre moriente superstitibus filiis, An hujusmodi bona spectare debeant ad alios fratres, quorum respectu adhuc daret investitura, vel potius renovanda sint filiis morientis.

Et aliqua in alio casu de eodem puncto, & de altero repræsentationis dandæ vel denegandæ in emphyteusi,

SUMMARIUM

- 1 **C**asus controversia.
- 2 Quid in materia emphyteutica operetur divisio, & an proximiores ultimi possessoris quamvis non comprehensi in investitura excludant comprehensos.
- 3 Femina ex masculo admisso excludunt feminas transversales vel masculos ex eis descendentes.
- 4 In emphyteusi non datur representatio.

DISC. XI.

Offidentibus Fratribus de Lucatellis in communi bona, partim libera, & partim emphyteutica, ex parentum successione obventa, cum in divisione controversa bona emphyteutica devenissent in Franciscum unum ex eis, ito defuncto superstitite dicto Francisco juniore posthumo, quia investitura istum non capiebat, ipse seu ejus adhuc infantis nomine tutrix renovationem in forma consueta à domino directo obtinuit; Quia verò prima investitura adhuc durabat in dictis aliis fratribus, idcirco isti præterdentes, ad eos tanquam in investitura comprehensos, bona prædicta spectare, judicium contra pupillum possessorem instituerunt coram A. C. Sed pro pupillo scribens, cum sensu etiam veritatis, injustam ac malè fundatam dicebam actorum præterensionem, quia ubi etiam ageretur de illa specie emphyteusis, in qua dominus directus volens pro se retinere, non tenetur renovare, ita ut finitis generationibus possit & vellet devolutionem petere, Adhuc tamén stante divisione cum promissione evictionis, bona perseverare deberent, sub nomine quidem actorum eorum vita durante ad impediendam devolutionem, ad commodum tamen hæredis & successoris ejus, cui talia bona obvenerunt, ex dispositione vel ratione textus in l. vindicantem ff. de eviction. cum concord. per Fulgin. de emphyteusi tit. de renunciat. qu. 6. Quod frequens habemus in materia renunciationis, quod ea, quorum renunciatarium hæres est incapax, residere dicuntur in persona renunciantis capacis, sed ad commodum & utilitatem renunciatarium, seu successoris incapacis, & frequentius practicum in pensionibus Ecclesiasticis, & habetur etiam pluries sub tit. de feudis.

Verum cum in hac facti specie ageretur de emphyteusi de necessitate successoribus renovanda, ita ut non posset Ecclesia directa pro se retinere, vel si posset noluerat. dum renovationem in forma consueta jam concesserat filio ultimi possessoris, idcirco stante dicta divisione, dicebam casum esse indubitatum, quia quando bona feudalia vel emphyteutica remanent inter plures fratres vel vocatos indivisa, tunc servatur ordo successione per investituram præscriptus, atque comprehensi in ea excludunt alios non comprehensos, quamvis morientis proximiores, & in aliis bonis indifferentibus legitimos successores juxta ea quæ habentur in Forolivien. disc. 4.

Sed ubi talia bona ex divisione devenerunt in unum, cujus respectu, cæteri dividentes, utpotè de aliis provisi, se fecerunt extraneos, tunc bona semper continuare debent, vel jure investituræ, vel jure renovationis in linea recipientis, neque regrediuntur ad alios vocatos, nisi hac linea totaliter evacuatâ, ut benè & magistraliter firmatur in Romana

domus coram Sacrato, de qua Fulgin. alios colligens tit. de success. ab intestato quest. 2. num. 18. ex doctrina Mantie. de tacit. lib. 23. tit. 27. num. 17. & ita in alia Casenaten. emphyteusis firmavit Rota 15. Martii 1652. coram Melio dec. 230. num. 19. & seqq. ad fin. par. 11. rec.

Ideoque dicebam, tunc solum dividendum, utpotè vocatis, successionem deberi per mortem possessoris, in quem ex divisione bona obvenerant, quando successor ita incapax esset, quod locus fieret, vel devolutioni ad favorem domini, vel successioni ad favorem prorsus remotiorum ex investitura præpotero ordine venientium, seu renovationi ad favorem sanguinis extranei juxta casum, de quo dict. disc. 4. Cum tunc ex verisimili voluntate, tam renunciantis, quam renunciatarium casus remaneat extrâ renunciacionem, seu receptam theoreticam Bart. in l. qui Roma §. duo Fratres nu. 24. ff. de verb. oblig. de qua habetur dec. 86. par. 3. rec. & in aliis, de quibus in Bonon. bonorum de Campeggis hoc tit. disc. 53. Et hæc quæ apud judicem vera reputabantur, talia etiam ab ipsismet actoribus reputata fuerunt, ita ut liti cesserint absque ulteriori prosecutione, quod sciam.

Eandem conclusionem respectu bonorum emphyteutorum deduxi in Rota in una Ariminen. emphyteusis pendente coram Bevilacqua pro Battaglinis contra Herculem Bonadratum, cujus cause principalis controversia erat super puncto renunciacionis validæ vel invalidæ, juxta seriem, de qua in ead. causa sub tit. de renunciat. sed respectu bonorum emphyteutorum dicebam, quod ubi etiam non subsisteret renunciatio Eleonoræ matris dicti Bonadrati, sive quod ea subsistente, sibi licitum esset venire ex persona propria, adhuc tamen potiora erant jura illorum de Battaglinis ex Eleonoræ eorum matre, successorum Caroli & aliorum de Benamatis, in quos tanquam masculos feminas excludentes bona obvenerant, quia feminæ superstites ex masculis excludunt feminas transversales aliàs per masculos exclusas, ex jam dicta ratione lineæ admittæ juxta dispositionem text. in cap. primo in fine de natura successione feudi, quem licet loquentem de feudis, adhuc receptum est locum etiam habere in emphyteusi ex deduct. per Fulgin. & Mantie. ubi supra, & in proximè allegatis decisionibus.

Et ulterius, cum ex feminis superioris gradus per dictos masculos exclusas, adhuc esset superstites Constantia Monialis, quæ translaticam renunciacionem fecerat eidem Battaglinis, huic solum debitam esse dicebam successionem, & ex cujus persona se tueri poterant possessores adversus dictum Bonadratum actorem, utpotè gradu remotiorem, tanquam filium Eleonoræ sororis prædefunctæ, sibi nullatenus suffragante beneficio representationis, aliàs in bonis indifferentibus de jure communi competente, quia in materia emphyteutica receptum est, ex magis vera & communi sententia, representationem non dari, sed gradus proximitatem per veritatem, non autem per fictionem attendi ex plenè deductis per Capyc. Lar. dec. 126 edita in causa Theatina, de qua hoc eodem titulo, disc. sequen. ac sæpius firmavit Rota, præsertim dec. 219. par. 4. divers. latè & ex professo in Urbinat. emphyteusis 7. Junii 1647. coram Ghislerio dec. 71. par. 10. rec. & in dicta Casenaten. emphyteusis 15. Martii 1652. coram Melio, dec. 230. par. 11. Verum de his punctis non fuit disputatum, cum tota disputatio fuerit super validitate vel invaliditate renunciacionis.